

Asia: VN/18706/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta opetus- ja kulttuuriministeriön asetukseksi ammatillisen koulutuksen rahoituksen laskentaperusteista annetun opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksen muuttamiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset huomiot asetusluonnoksesta

Hevosopisto Oy kiittää opetus- ja kulttuuriministeriötä mahdollisuudesta lausua mielipiteemme asetusluonnoksesta ammatillisen koulutuksen rahoituksen laskentaperusteiksi.

Ammatillisen koulutuksen rahoitusjärjestelmää on muutettu merkittävästi vuodesta 2018. Ammatillisen koulutuksen reformin toteutuminen on edelleen kesken, eikä kaikkia elementtejä ole pantu toimeen. Reformi ja sen käytäntöönpano näkyy ajanjaksossa (2018 – 2019), jolta on kerätty asetusluonnoksen perusteena olevat kustannustiedot. Koulutuksenjärjestäjät ovat sopeuttaneet toimintoja ja kustannuksia sekä pyrkineet samalla vaikuttavaan ja tulokselliseen toimintaan. Jatkuvat muutokset rahoitusjärjestelmässä vaikeuttavat pitkän aikavälin suunnittelua ja kehittämistyötä.

Huomiot ehdotetusta opiskelijavuoden määritelmästä

Asetusluonnoksessa ehdotetaan, että opiskelijavuoden laskentaan ei luettaisi heinäkuuhun kuuluvia päiviä, jos opiskelijan tavoitteena on suorittaa koko tutkinto. Hevostalouden opettaminen kaikissa tutkinnoissa vaatii oppilaitoksen hevosia. Ei riitä, että opiskelijat harjaannuttavat hevostaitojaan vain työelämässä. Hevosia on hoidettava vuoden jokaisena päivänä ja niiden hoitaminen kuluttaa resursseja vuoden jokaisena päivänä. Jos heinäkuun päiviä ei lasketa opiskelijavuoteen kuuluviksi, vähentää se rahoituksen perusteena olevia opiskelijavuosia. Hevoskustannuksen (rehut, työvoima, olosuhteet) poistaminen yhdeltä kuukaudelta kahdestatoista on mahdotonta.

Hevostalouden tutkintojen perusteissa on ammattitaitovaatimuksia, joiden opiskelu muuhun kuin kesäaikaan on mahdotonta, jos tavoitteena on opiskella aidoissa oppimisympäristöissä. Tällaisia ovat muun muassa varsojen ja siitoshevosten hoitoon, rehun tuottamiseen ja kesään painottuvien

hevospalveluiden (mm. tapahtumat, kilpailut ja leirit) tuottamiseen liittyvät ammattitaitovaatimukset ja niihin liittyvät opinnot.

Yksi ammatillisen koulutuksen reformin tavoitteista on ollut joustavat opintopolut ja läpimenoaikojen lyhentäminen. Kesäaikaan tapahtuvat opinnot ovat mahdollistaneet osaamisen kerryttämisen sekä suoritusten tekemisen. Samalla opintoaika aidosti lyhenee. Tästä hyötyvät etenkin aikuiset opiskelijat, joiden tavoitteena on siirtyä mahdollisimman nopeasti opinnoista työelämään.

Huomiot tutkintojen, valmentavan koulutuksen ja muun ammatillisen koulutuksen kustannuskertoimista

Ypäjän Hevosopisto on kapea-alainen koulutuksen järjestäjä, jolle yksittäisen tutkinnon kustannuskertoimen muutos on merkittävä. Koulutuksen järjestäjiltä kerätyt kustannustiedot on kerätty kustannusryhmittäin, eikä tutkintokohtaisesti. Näin ollen, on vaikea arvioida, kuinka tasapuolisesti käytäntö kohtelee ryhmään kuuluvia tutkintoja. Monialaisessa oppilaitoksessa merkitys osittain häviää ja kompensoituu eri tutkintojen välillä, mutta kapea-alaiselle oppilaitokselle yksittäisen tutkinnon siirtymisellä alempaan kustannusryhmään ja kertoimen laskulla on merkittävä vaikutus.

Koulutuksen järjestäjiltä kerätyt kustannustiedot perustuvat vuosiin 2018 – 19. Tällöin koulutuksen järjestäjillä oli käynnissä ammatillisen reformin säästötoimet. Muuttuvien kulujen sopeuttamisen lisäksi säästöjä haettiin siirtämällä korjauksia ja investointeja. Tämä lisäsi korjausvelkaa, eikä korjauksia ja investointeja ole mahdollista toteuttaa tulevaisuudessakaan, jos rahoitusta leikataan edelleen.

Hevostalouden ammatti- ja erikoisammattitutkinnot mahdollistavat ammattilaisten elinikäisen oppimisen. Valtakunnallisesti tarkasteltuna hevostalous tarvitsee kehittyäkseen ammattitaitoisia tekijöitä, jotka kehittävät itseään kouluttautumalla. Hevostalouden ammatti- ja erikoisammattitutkinnon pudottaminen alempaan kustannusryhmään heikentää koulutuksen järjestäjien taloudellisia mahdollisuuksia tarjota näihin tutkintoihin johtavaa koulutusta. Kuitenkin työelämä vaatii uusia ja entistä ammattitaitoisempia osaajia. Hevostalouden ammatti- ja erikoisammattitutkinnon kustannusryhmää ei tule pudottaa, jotta koulutuksen järjestäjillä olisi yhtäläiset mahdollisuudet tarjota laadukasta koulutusta kaikilla tasoilla. Opetuksen ja oppimisympäristön laatuvaatimukset ovat samat huolimatta siitä onko kyseessä perus-, ammatti- vai erikoisammattitutkinto.

Huomiot majoituksen korotuskertoimista

-

Huomiot tutkintotyyppikertoimista

Tutkintotyyppikertoimen korotus ammatti- ja erikoisammattitutkinnon kohdalla on tervetullut. Hevostalouden ammatti- ja erikoisammattitutkintoon johtava koulutus vaatii laadukkaasti toteutuakseen saman oppimisympäristön kuin perustutkintoon johtava koulutus, mutta myös kapea-alaista erityisosaamista. Sen toteuttamiseen ostetaan työelämästä alan huippuosaajien konsultointia. Tutkintotyyppikertoimen korotus ei kuitenkaan riitä kompensoimaan sitä rahoituksen leikkausta, jonka hevostalouden ammatti- ja erikoisammattitutkinnon pudottaminen alempaan kustannusryhmään aiheuttaa.

Huomiot yrittäjän oppisopimuskoulutuksen työelämäpalautteen keräämisestä ja laskennasta

-

Muut huomiot

Luonnonvara-alan oppilaitokset sijaitsevat usein maaseudulla, kaupunkien ja asutuskeskusten ulkopuolella. Niiden toimintaympäristö on usein historiallinen ja seutukunnallisesti merkittävä. Ne ovat alueellaan tärkeitä elinvoimaa tuottavia toimijoita. Näiden oppilaitosten säilymisen ja pysyvyyden edellytys on rahoitusjärjestelmä, joka mahdollistaa päivittäisen opetustoiminnan lisäksi investointien ja korjausten toteuttamisen.

Kähö Kaisa
Hevosopisto Oy - Ypäjän Hevosopisto